

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nariams
Kitiems suinteresuotiems asmenims

Gerbiamieji,

2021 m. balandžio 21 d. Vyriausybės posėdžio metu bus svarstomas klausimas Nr. 7 (pristato Ministrė Jurgita Šiugždinienė) – Dėl Vyriausybės 2018 m. liepos 11 d. nutarimo Nr. 679 „Dėl Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo (TAP-21-390) (21-22113(2)).

Mes, Lietuvos skaitmeninių mokymo(si) priemonių kūrėjai, norime išreikšti savo poziciją ir raginame Vyriausybės narius *nepritarti* sprendimui, žlugdančiam pasitikėjimą Lietuvos Respublikos Seimo, Lietuvos Respublikos Seimo Švietimo ir mokslo komiteto priimtais sprendimais, bei prieštaraujantį pačios Vyriausybės programos nuostatomis. Šiame rašte norime trumpai pristatyti savo požiūrį.

Kontekstas

- Pirmosios pandemijos bangos metu dalis Lietuvos skaitmeninio švietimo turinio kūrėjų beveik 6 mėn. visos Lietuvos mokiniams leido neatlygintinai naudotis savo sukurtu skaitmeniniu turiniu.
- Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo komitetas (toliau – Komitetas) 2020 m. birželio 23 d. priėmė protokoliniį nutarimą Nr. 106-P-30 (pridedama), Lietuvos Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai siūlantį nuo (2020 m. rugsėjo 1 d.) užtikrinti visiems Lietuvos mokiniams galimybes <...> naudotis *visu sukurto skaitmeniniu ugdymo turiniu* ir skirti tam būtinus finansinius išteklius <...>.
- 2020 m. rudens pabaigoje mokykloms buvo skirta mažoji šių lėšų dalis, už kurią mokyklos daugiausiai pirkė kompiuterinę techniką.
- Vėliau, biudžeto svarstymo metu, naujai išrinktas Seimas pritarė siūlymui dėl būtinybės skirti lėšas skaitmeniniam ugdymo turiniui įsigyti. 2020/2021 mokslo metams skaitmeniniam turiniui ir mokymams bei IKT technikai įsigyti skirta apie 40 EUR mokiniui (bendrai apie 14 mln. EUR).
- Pagal galiojančią tvarką, IKT priemonėms (laidams, mikrofonams, kompiuteriams) leidžiama išleisti ne daugiau kaip 30 proc. skirtų lėšų (apie 10 EUR mokiniui), likę 70 proc. (apie 30 EUR) skiriami skaitmeniniam ugdymo turiniui ir mokymams.
- Pateikto Jums svarstyti klausimo esmė – panaikinti nustatytas proporcijas turiniui ir įrangai įsigyti, kas leistų mokykloms gautomis lėšomis disponuoti savo nuožiūra.

Pateiktam pasiūlymui *nepritariame* dėl šių priežasčių.

- 2020 m. birželio 23 d. priimtas Seimo komiteto protokolinis nutarimas *sukūrė lūkestį*, kad Valstybė teikia prioritetą skaitmeninio ugdymo turinio kūrimui ir skatina leidėjus investuoti į tokią veiklą.
- Apgailėstaujame, kad buvusi Vyriausybė neįgyvendino šio tikslo iki Komiteto nustatytos datos, t. y. 2020 m. rugsėjo 1 dienos ir laiku neskyrė lėšų. Kita vertus, naujoji Vyriausybė, planuotų lėšų skyrimą nukėlė į 2021 metus ir tik nuo kovo mėnesio šios lėšos dalimis pradėjo pasiekti mokyklas. Nepaisant to, kad DNR planas buvo dekonstruotas, jo principinė nuostata, *siekti sparčių ir efektyvių investicijų į Lietuvos ekonomikos atsigavimą ir augimą, kad Lietuvos ekonomika taptų tvari, inovatyvi ir kurtų aukštą pridėtinę vertę* yra iki šiol aktuali. Kartu svarbu atkreipti dėmesį, kad Nacionaliniame pažangos plane akcentuojama, kad *vienas esminių šalies konkurencingumo ir produktyvumo didinimo veiksnių yra visos valstybės skaitmeninimas ir technologinis atsinaujinimas – aukštos pridėtinės vertės produktų kūrimo pagrindas*. Neabejotina, kad skaitmeninis ugdymo turinys, o ne technika yra tokios vertės kūrimo šaltinis.
- Mūsų patirtis rodo, kad tiek vienai, tiek kitai Vyriausybei šiam klausimui neskiriant pakankamai dėmesio, susidarė keista situacija, kai mokyklos *sustabdė* skaitmeninio turinio įsigijimą, laukdamas aukščiau minėtų lėšų skyrimo proporcijų (turiniui – 70 proc. 30 proc. – ir įrangai) pakeitimo. Atitinkamai, nesant užtikrintumo, nuo pat pernai metų rudens iki šiol leidėjai taip pat *sustabdė arba ženkliai sumažino investicijas* į skaitmeninio švietimo turinio kūrimą, nes priėmus siūlomus pakeitimus, nebelieka jokių garantijų, kad skaitmeninis švietimo turinys bus įsigyjamas.
- Vienas iš argumentų, kodėl visos lėšos turėtų būti naudojamos laisvai, yra susijęs su teiginiu, kad „mokyklos geriausiai žino, ko joms reikia“ nėra pagrįstas dėl kelių priežasčių. „Mokinio krepšelio tvarka“ labai griežtai ir detalai reglamentuoja mokykloms skiriamų lėšų paskirstymo tvarką, kiekviena mokykla detalai žino pvz.: kvalifikacijai, vadovėliams ir t.t. skiriamų lėšų proporcijas, todėl skaitmeninio ugdymo turinio prioriteto išskyrimas yra visiškai logiškas ir atitinka galiojančią praktiką. Dar daugiau, jis atitinka Vyriausybės programą ir geros valdysenos principus, nes esamo reguliavimo

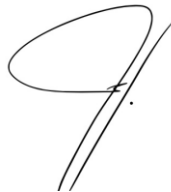
panaikinimas *sukurtų neapibrėžtumą* ir šiuo aktualiu klausimu suteiktų nepagrįstai daug galių mokyklų rankose.

- Kartu apkreipiame dėmesį, kad mūsų turimais duomenimis, pernai ir šiais metais kompiuterinei įrangai įsigyti skirta ir išleista daugiau apie 30 mln. EUR (naujausias toks įsigijimas, kurio vertė yra 6 mln. EUR, vyko prieš kiek daugiau nei vieną mėnesį), o skaitmeninio turinio įsigijimui skirta suma tesiekia 0.7 mln. EUR, t. y. apie 2 EUR vienam mokiniui metams.
- Primename, kad Vyriausybės programoje yra nuostatos dėl galimybės mokiniams naudotis Lietuvos tiekėjų sukurtu kokybišku švietimo turiniu, dalis švietimo srities veiksmų pavadinta *Skaitmeninės švietimo transformacijos* vardu. Primename, kad skaitmeninio turinio kūrimas (lyginant su technikos įsigijimu) yra laikui itin imlus procesas. Primename, kad šį rudenį visuomenei keliant klausimą, *kas padaryta*, siekiant aprūpinti visus Lietuvos mokinius lietuvišku skaitmeniniu ugdymo turiniu, Vyriausybė, priėmusi siūlomą pakeitimą, turės pripažinti savo sprendimais *neigiamai* paveikusi skaitmeninio turinio kūrimo situaciją.
- Atkreipiame dėmesį į tai, kad ŠMSM šio nutarimo nederino su skaitmeninių priemonių kūrėjais, tėvų, mokinių interesus atstovaujančiomis organizacijomis, taip pat – mokytojus dalykininkus vienijančiomis asociacijomis.

Todėl siūlome:

- Siekiant tvaraus ir ilgalaikio požiūrio, *nepritarti* siūlomiems pakeitimams ir palikti galiojančią apsirūpinimo skaitmeniniu ugdymo turiniu tvarką tiek šiais metais, tiek ilguoju laikotarpiu;
- *Įpareigoti* ŠMSM tiksliai nustatyti techninės įrangos poreikį ir sukurti *ilgalaikę* Lietuvos mokyklų aprūpinimo technine įranga programą, kad techninės įrangos trūkumo šalinimas nevyktų lėšomis, skirtomis skaitmeninio švietimo turinio kūrimui;
- Siekiant išvengti beveik metus trunkančio neaiškumo ir atsakingai pasiruošti kitiems mokslo metams, kartu su skaitmeninio turinio kūrėjais *aptarti* galimybes, leidžiančias korektiškai įgyvendinti Švietimo ir mokslo komiteto priimto protokolinio nutarimo nuostatas ir aprūpinti moksleivius kokybišku Lietuvos skaitmeninio turinio kūrėjų sukurtu turiniu.

Edgaras Jasalinis
Ateities pamoka

Edita Juodienė
Baltų lankų vadovėliai

Karolis Mickevičius
Briedis

Remigijus Martinavičius
Didakta

Elmundas Žalys
TEV

Arūnas Šileris
Vyturio leidykla